

KAMERKOOR

VOCOZA

AMSTERDAM

**MUSIKALISCHE
EXEQUIEN**

H. Schütz

REQUIEM

G. Fauré

KAMERKOOR VOCOZA / STEDELIJK KAMERORKEST

BARBARA BORDEN - SOPRAAN

PETER KOOY - BAS

DIRIGENT: FRANK HAMELEERS

DINSDAG 4 NOVEMBER 1986

WAALSE KERK

Kamerkoor Vocoza Amsterdam
Stedelijk Kamerorkest
onder leiding van
Frank Hameleers

met medewerking van

Barbara Borden,	sopraan
Connie de Dreu,	sopraan
Jeannette Straatman,	alt
Paul van Maurik,	tenor
Fons Meijer,	bariton
Peter Kooy,	bas

Kees de Wijs,	orgel
Angela Stevenson,	cello
Herre Halbertsma,	viool

dinsdag 4 november 1986
Amsterdam, Waalse Kerk
20.15 uur

Keurvorst Heinrich von Reusz moet in het jaar 1636 kennis hebben gehad van zijn naderend einde, want hij gaf aan HEINRICH SCHÜTZ (1585 - 1672) de opdracht om voor zijn uitvaart een requiem te componeren. Schütz ging snel aan het werk en nog tijdens het leven van de keurvorst kon de eerste uitvoering worden gerealiseerd van het 'Musikalische Exequien'.

Het woord 'Exequien' betekent: uitgeleide doen (ex-sequi). Feitelijk is de tekst, die men de keurvorst op zijn laatste gang toedichtte, op muziek gezet. Er zijn flarden tekst te herkennen uit de vaste Latijnse mis-delen (maar dan op Duitse tekst), bijv. uit het Kyrie eleison en het Gloria, maar voornamelijk werd er gebruik gemaakt van bijbelteksten, die het diepe geloof en vertrouwen in een nieuw leven na de dood weergeven.

Het eerste deel is een 'Concert in Form einer teutschen Begräbnis-Missa', waarin koor en solisten onder begeleiding van continuo één- tot zesstemmig concineren (hetgeen eigenlijk strijden of twisten betekent, maar tegenwoordig in muzikaal opzicht beter vertaald kan worden als: afwisselen).

Deel twee is een dubbelkorig a-capella motet.

In het derde deel wordt een vijfstemmig koor (SATTB) afgewisseld door drie solostemmen (SSB). Door de solisten verder van het orgel te plaatsen, wordt een bijzonder effect verkregen.

Het 'Requiem' opus 48 van GABRIEL FAURÉ (1845 - 1924) behoort in zijn huidige vorm tot een van de meest uitgevoerde requiems door grote koren en orkesten. Minder bekend echter is, dat Fauré het stuk oorspronkelijk schreef voor kamerkoor met kleine orkestbezetting. De ontwikkeling van het werk behoeft dan ook enige uitleg.

Nadat zijn ouders waren overleden, begon Fauré in de winter van 1887/1888 aan zijn requiem te werken. In vrij korte tijd kwamen de volgende delen tot stand: Introitus-Kyrie (1), Sanctus (3), Pie Jesu (4), Agnus Dei (5) en In Paradisum (7). In 1889 werd het Offertorium (2) toegevoegd. De orkestbezetting was als volgt: altviolen, celli, contrabassen, harp en orgel, alsmede een vioolsolo in het Sanctus. In 1892 kwam het Libera Me (6) er bij (dit deel was in 1877 reeds gecomponeerd als motet voor bariton, koor en orgel). In dat jaar wordt Fauré (tegen zijn zin) verzocht om de orkestbezetting uit te breiden. Zodoende worden er twee hoorns, drie trombones en twee trompetten toegevoegd. Opnieuw eist de uitgever (Hamele) een uitbreiding van het orkest. Fauré zocht voor hem en schrijft nog twee hoorns, fluiten, klarinetten, fagotten en violen in de partituur.

Wonderlijk genoeg is het te constateren dat de twee orkestuitbreidingen niet hebben geleid tot nieuwe melodieën. Fauré was van mening dat alle noten die hij geschreven had goed waren, zodat de orkestvergroting tot niet veel meer leidde dan verdubbelingen van accoorden om bepaalde effecten in de muziek te benadrukken.

Vanavond kunt u luisteren naar de eerste versie van dit prachtige stuk, dat door het ontbreken van de heftige Dies-Irae sequens een magistrale vrede met de dood uitstraalt. U hoort dus alle noten, alleen op de wijze zoals het Gabriel Fauré bijna honderd jaar geleden voor ogen stond, een wijze die overigens meer beantwoordt aan het beeld zoals wij dat tegenwoordig hebben van Fauré, nl. een groot componist van vooral kamermuziek.

Met de gedenkdag van Allerzielen vlak achter ons is een concert met twee beroemde requiems een zeer verklaarbare zaak. Interessant detail is misschien nog dat de sterfdagen van de twee componisten respectievelijk 6 november en 4 november waren.

Kamerkoor VOCOZA Amsterdam is opgericht in september 1980 en bestaat uit twintig jonge mensen, die zich o.l.v. hun dirigent Frank Hameleers toeleggen op het geven van concerten met a-capella muziek van de zestiende tot en met de twintigste eeuw. Een belangrijk deel van het repertoire wordt gevormd door werken van (Zuid-) Nederlandse componisten, zoals Clemens non Papa, Lassus, Sweelinck, Diepenbrock, Dresden, Wagenaar, Zagwijn en Badings. Een greep uit het buitenlandse repertoire: werken van Kodaly, Farkas, Britten, Hopkins, Copland, Barber, Fauré, Debussy, Brahms en Bruckner.

Ook wordt incidenteel gewerkt met instrumentale begeleiding. Voorbeelden zijn de Johannes Passion van J.S. Bach en het Requiem van G. Fauré (in de oorspronkelijke orkestbezetting).

In oktober 1985 heeft VOCOZA haar eerste lustrum gevierd met een concert in de Kleine Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam, dat is opgenomen door TROS-Radio. In juni 1985 werd bij deze omroep een studio-opname gemaakt voor uitzending in het programma "Koren en Korpsen". Verder was het koor te gast in het NOS-programma "Für Elise".

VOCOZA heeft in de afgelopen jaren ook aan diverse concoursen deelgenomen:

- 1983 - Internationaal Koorfestival te Den Haag, tweede prijs in de afdeling Gemengde Koren;
- 1985 - Nederlands Koorfestival te Rotterdam, eerste prijs in de afdeling Gemengde Koren, A-kroon groep, en algeheel winnaar van het festival;
- 1986 - Internationaal Koorfestival 'Béla Bartók' te Debrecen (Hongarije), tweede plaats in de categorie Kamerkoren en een diploma in de Folklorewedstrijd.

Dirigent FRANK HAMELEERS werd in 1957 geboren. Hij studeerde zang bij Max van Egmond en koördirectie bij Jan Pasveer aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam. Tevens volgde hij directielessen bij Jan Eelkema.

Hij is sinds januari 1980 als tenor verbonden aan het Groot Omroep Koor en het Omroep Kamerkoor van de NOS te Hilversum en treedt regelmatig op als solist in het hele land.

In januari 1982 volgde hij zijn vader Paul op als dirigent van VOCOZA.

In juli 1986, tijdens het Internationaal Koorfestival 'Béla Bartók' te Debrecen, ontving hij een speciale dirigentenprijs voor zijn interpretatie en instudering.

BARBARA BORDEN werd geboren in de Verenigde Staten. Aldaar studeerde zij zang aan het Oberlin College (Ohio).

In 1980 kwam zij naar Nederland, waar zij nog verder studeerde bij Max van Egmond aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam.

Zij is al enkele jaren verbonden aan het Nederlands Kamerkoor en is regelmatig als soliste te horen in binnen- en buitenland.

Zeer succesvol was haar medewerking aan een concert met radio-opname in mei j.l. van de Nelson-Messe van Joseph Haydn, waarbij zij als soliste optrad bij het Radio Kamer Orkest o.l.v. Ernest Bour.

PETER KOOY, geboren in 1954, begon op 6-jarige leeftijd met zingen in het koor van zijn vader. In de daaropvolgende jaren was hij op vele concerten als jongens-sopraan te horen en maakte enkele plaatopnamen.

In 1970 begon hij zijn muziekstudie, echter met het hoofdvak viool en in 1975 koos hij voor het hoofdvak solozang. In 1980 behaalde hij het solodiploma zang aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam, waar hij bij Max van Egmond studeerde.

Sinds 1972 is hij werkzaam bij het Groot Omroep Koor van de NOS te Hilversum. Peter Kooy maakte vele radio-, t.v.- en plaatopnamen (Matthäus Passion, Bach cantate's, liederen van Schubert, Brahms, Wolf) en werd uitgenodigd op verschillende festivals zoals Holland Festival, Festival van Vlaanderen, Toulouse, Aix-en-Provence, etc.

Heinrich Schütz - MUSIKALISCHE EXEQUIEN

I. CONCERT in Form einer teutschen Begräbnis-Missa.

- Intonatio: Nakket bin ich von Mutterleibe kommen.
- Soli: Nakket werde ich wiederum dahin fahren,
der Herr hat's gegeben, der Herr hat's genommen,
der Name des Herren sei gelobet.
- Capella: Herr Gott Vater im Himmel erbarm dich über uns.
- Soli: Christus ist mein Leben, Sterben ist mein Gewinn.
Siehe, das ist Gottes Lamm, das der Welt Sünde trägt.
- Capella: Jesu Christe, Gottes Sohn, erbarm dich über uns.
- Soli: Leben wir, so leben wir dem Herren,
sterben wir, so sterben wir dem Herren,
darum wir leben, darum wir leben oder sterben,
so sind wir des Herren.
- Capella: Herr Gott heiliger Geist, erbarm dich über uns.
- Intonatio: Also hat Gott die Welt geliebt,
dass er seinen eingebornen Sohn gab,
- Soli: auf dass alle, die an ihn gläuben, nicht verloren werden,
sondern das ewige Leben haben.
- Capella: Er sprach zu seinem lieben Sohn:
die Zeit ist hie zu erbarmen,
fahr hin, mein's Herzens werte Kron
und sei das Heil der Armen,
und hilf ihn aus der Sünden Not,
erwürg für sie den bittern Tod
und lass sie mit dir leben.
- Soli: Das Blut Jesu Christi, des Sohnes Gottes,
machtet uns rein von allen Sünden.
- Capella: Durch ihn ist uns vergeben die Sünd, geschenkt das Leben,
im Himmel soll'n wir haben, o Gott, wie grosse Gaben.
- Soli: Unser Wandel ist im Himmel,
von dannen wir auch warten des Heilandes Jesu Christi,
des Herren, welcher unsern nichtigen Leib verklären wird,
dass er ähnlich werde seinem verklärten Leibe.
- Capella: Es ist allhier ein Jammertal,
Angst, Not un Trübsal überall,
des Bleibens ist ein kleine Zeit, voller Mühseligkeit,
und wers bedenkt, ist immer im Streit.

Soli: Wenn eure Sünde gleich blutrot wäre,
soll sie doch schneeweiss werden,
wenn sie gleich ist wie rosinfarb,
soll sie doch wie Wolle werden.

Capella: Sein Wort, sein Tauf, sein Nachtmahl
dient wider allen Unfall,
der heilige Geist im Glauben
lehrt uns darauf vertrauen.

Soli: Gehe hin, mein Volk, in eine Kammer
und schleuss die Tür nach dir zu,
verbirge dich einen kleinen Augenblick,
bis der Zorn vorüber gehe.

Der Gerechten Seelen sind in Gottes Hand
und keine Qual rühret sie an,
für den Unverständigen werden sie angesehen,
als stürben sie,
und ihr Abschied wird für eine Pein gerechnet,
und ihr Hinfahren für Verderben,
aber sie sind in Frieden.

Herr, wenn ich nur dich habe,
so frage ich nichts nach Himmel und Erden,
wenn mir gleich Leib und Seele verschmacht,
so bist du Gott allzeit meines Herzens Trost und mein Teil.

Capella: Er ist das Heil und selig Licht für die Heiden,
zu erleuchten, die dich kennen nicht und zu weiden,
er ist seines Volks Israel der Preis, Ehr, Freud und Wonne.

Soli: Unser Leben währet siebenzig Jahr,
und wenn's hoch kömmt, so sind's achtzig Jahr,
und wenn es köstlich gewesen ist,
so ist es Müh und Arbeit gewesen.

Capella: Ach wie elend ist unser Zeit allhier auf dieser Erden,
gar bald der Mensch darniederleit, wir müssen alle sterben,
allhier in diesem Jammertal ist Müh und Arbeit überall,
auch wenn dirs wohl gelinget.

Soli: Ich weiss, dass mein Erlöser lebt,
und er wird mich hernach aus der Erden auferwecken,
und werde darnach mit dieser meiner Haut umgeben werden,
und werde in meinem Fleisch Gott sehen.

Capella: Weil du vom Tod erstanden bist,
werd ich im Grab nicht bleiben,
mein höchster Trost dein Auffahrt ist,
Todsfurcht kannst du vertreiben,
denn wo du bist, da komm ich hin,
dass ich stets bei dir leb und bin,
drum fahr ich hin mit Freuden.

Soli: Herr, ich lasse dich nicht, du segnest mich denn.

Capella: Er sprach zu mir: halt dich an mich,
es soll dir itzt gelingen,
ich geb mich selber ganz für dich,
da will ich für dich ringen,
den Tod verschlingt das Leben mein,
mein Unschuld trägt die Sünden dein,
da bist du selig worden.

II. MOTETTE "Herr, wenn ich nur Dich habe".

Capella: Herr, wenn ich nur dich habe,
so frage ich nichts nach Himmel und Erden.
Wenn mir gleich Leib und Seele verschmacht,
so bist du doch, Gott, allezeit meines Herzens Trost
und mein Teil.

III. CANTICUM B. SIMEONIS "Herr, nun lässtest Du Deinen Diener".

Intonatio: Herr, nun lässtest du deinen Diener

Capella I: in Friede fahren, wie du gesagt hast.
Denn meine Augen haben deinen Heiland gesehen,
welchen du bereitet hast für allen Völkern,
ein Licht, zu erleuchten die Heiden,
und zum Preis deines Volks Israel.

Capella II: Selig sind die Toten, die in dem Herren sterben,
sie ruhen von ihrer Arbeit, und ihre Werke folgen ihnen nach.
Sie sind in der Hand des Herren, und keine Qual rühret sie.
Selig sind die Toten, die in dem Herren sterben.

P A U Z E

Gabriel Fauré - REQUIEM

I. INTROIT - KYRIE

Requiem aeternam dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Te decet hymnus, Deus in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem.

Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

Kyrie eleison,
Christe eleison,
Kyrie eleison.

II. OFFERTORIUM

O Domine Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas defunctorum de poenis inferni,
et de profundo lacu; de ore leonis,
ne absorbeat tartarus;
ne cadant in obscurum.

Hostias et preces tibi Domine
laudis offerimus:
tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus:
fac eas, Domine de morte transire ad vitam.
Quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.
Amen.

III. SANCTUS

Sanctus, sanctus, sanctus,
Dominus Deus sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis!

IV. PIE JESU

Pie Jesu Domine,
dona eis requiem sempiternam.

V. AGNUS DEI

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum, quia pius es.

Requiem aeternam dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

VI. LIBERA ME

Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda, in die illa:
Quando coeli movendi sunt et terra,
dum veneris judicare saeculum per ignem.

Tremens factus sum ego, et timeo,
dum discussio venerit, atque ventura ira.
Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae,
dies illa, dies magna et amara valde.
Requiem aeternam dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

VII. IN PARADISUM

In Paradisum deducant Angeli,
in tuo adventu suscipiant te Martyres,
et perducant te in civitatem sanctam
Jerusalem.

Chorus Angelorum te suscipiat,
et cum Lazaro quondam paupere,
aeternam habeas requiem.

VRIENDEN VAN VOZOZA

Wij willen u graag attenderen op het bestaan van onze vereniging 'Vrienden van Vocoza'.

U kunt hiervan lid worden d.m.v. storting van een (minimum) bijdrage van f15,- per jaar op postgirorekening nr. 5057219 t.n.v. Vereniging Vocoza, Postbus 5713, 1007 AS Amsterdam.

Wij houden u dan uitgebreid op de hoogte van onze activiteiten.

Bij voorbaat onze hartelijke dank.